

Alsjövallen är en samlingsplats i Åshammar.

ALSJÖVALLEN

ORTSFÖRDJUPNING
ÅSHAMMAR

Åshammar är en ort med stark företagartidition, så kallad ”Gnosjöanda”. I tätorten bor närmare 600 personer och närheten till Sandviken är en styrka. Föreningslivet spelar en viktig roll i Åshammar och Alsjön betyder mycket för rekreations- och friluftslivet. Tillgången till redan planlagd mark för bostäder är mycket god. Viss samhällsservice finns redan i dag på orten och Åshammar har goda förutsättningar att utvecklas.

STRATEGIER FÖR ÅSHAMMARS UTVECKLING

Åshammar utvecklas som attraktiv ort för boende och företagande genom att:

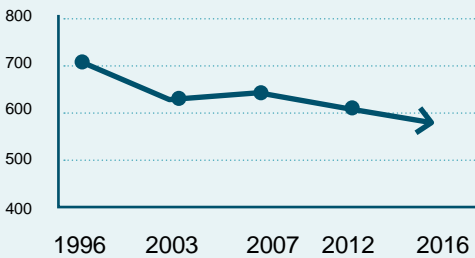
- Alsjön med kringliggande mark utvecklas som rekreationsområde med bibehållen grönstruktur
- bostäder med attraktiva lägen möjliggörs
- den goda tillgången på redan planlagd mark för bostäder utnyttjas
- mark reserveras för gång- och cykelväg Åshammar-Kungsgården

Kort om Åshammar

INVÅNARE

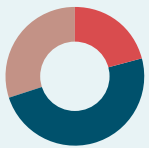
566 personer i tätorten (2017-12-31)

BEFOLKNINGSUTVECKLING

KÖNSFÖRDELNING

- 46% kvinnor
- 54% män

ÅLDERSFÖRDELNING

- 21% 0-19 år
- 49% 20-64 år
- 30% 65- år

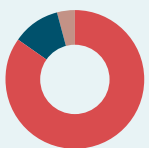
FÖRVÄRVSARBETANDE (2015)

- 80,1% i åldersgruppen 20-64 år

EFTERGYMNASIAL UTBILDNING (2015)

- 16,7% i åldersgruppen 20-64 år

BOENDEFORMER

- Småhus 84 procent
- Hyresrätter 11 procent
- Bostadsrätter 4 procent

OFFENTLIG SERVICE

Alsjöskolan F-3

Historik och beskrivning av orten

Bakgrund

Åshammar ligger 15 km nordväst om Sandviken. Namnet signalerar att det historiskt bedrivits järnhantering på orten. Platsen var idealisk för industri eftersom Borrsjöån kunde förse sågverken, kvarnarna och hamrarna med driftkraft. Även på senare tid har Åshammar präglats av en stark företaganda och med många företagär verksamma på orten, exempelvis Bufab, hyvleri, fönsterfabrik, snickeri och hårdverkstad. Det finns en liten byskola (F-3) med förskola, idrottshall, motionsspår, bibliotek, pizzeria, kiosk och livsmedelshandel.

Bebyggelse

Bostadsbebyggelsen ligger placerad efter Svärdsjövägen. Åshammar har en långsmal struktur som resultat av vägens och åsens betydelse för ortens framväxt. Bostäderna består till största delen av villor, men kring ortens centrala delar finns också enstaka flerbostadshus. Sedan 1980-talet har bostadsbyggandet i Åshammar stått ganska stilla.

Kulturmiljövården

Bygden har varit befolkad i ungefär 4 000 år. För detta finns det bevis då man i området bland annat funnit stenyxor från denna tid.

I Uhrfors Bruk pågick järnframställning, och senare hästskotillverkning, från mitten av 1700-talet och 200 år framåt.

Värdebärare för området är den äldre radbystrukturen längs med åsen, de traditionella byggnadsskicken där det finns bevarat, och de äldsta delarna med missionshus som i dag är i privat ägo.

Verksamheter och småindustri

Historiskt sett har industrin i Åshammar legat vid järnvägen eller Borrsjöån. Två renodlade verksamhetsområden finns i den norra delen av Åshammar. I övrigt finns mindre verksamheter och småindustri utspridd över orten.

Grönstruktur

Omgivande landskap och skogar ger god tillgång till grönområden. Vid skolområdet söder om Svärdsjövägen ligger Alsjön som är en populär plats för rekreation. Sjön har kommunal badplats med brygga och handikappanpassad toalett.

Borrsjöåns strandzon, Häkenberget, med fina utsiktsplatser samt Alberget är andra viktiga grönområden. Vid Albergets sluttning finns strövområde och elljusspår med stor betydelse för orten.

Torg/mötesplatser

Vid Åshammars centrum finns ett mindre torg. Det ligger bakom bostäder och en parkering och kan därför vara svårt att upptäcka från Svärdsjövägen. Mötesplatser i Åshammar är Alsjöns badplats, Alsjöns IP samt Folkets park.

Service

Åshammars skola heter Alsjöskolan och är en F-3-skola. I samma område finns Åshammars förskola och gymnastikhall. Närmaste omsorgsboende finns i Kungsgården. Vid torget finns restaurang, bibliotek och mindre dagligvaruhandel.

För övrig service hänvisas Åshammarsborna i första hand till Kungsgården eller Sandviken.

Åshammar har tillgång till regional kollektivtrafik.

Kommunikationer

Huvudstråket genom orten, Svärdsjövägen, utgår från Kungsgården i söder och fortsätter mot Svärdsjö i Dalarnas län. Svärdsjövägen är belastad av tung trafik och upplevs som störande. Gång- och cykelväg finns längs Svärdsjövägen.

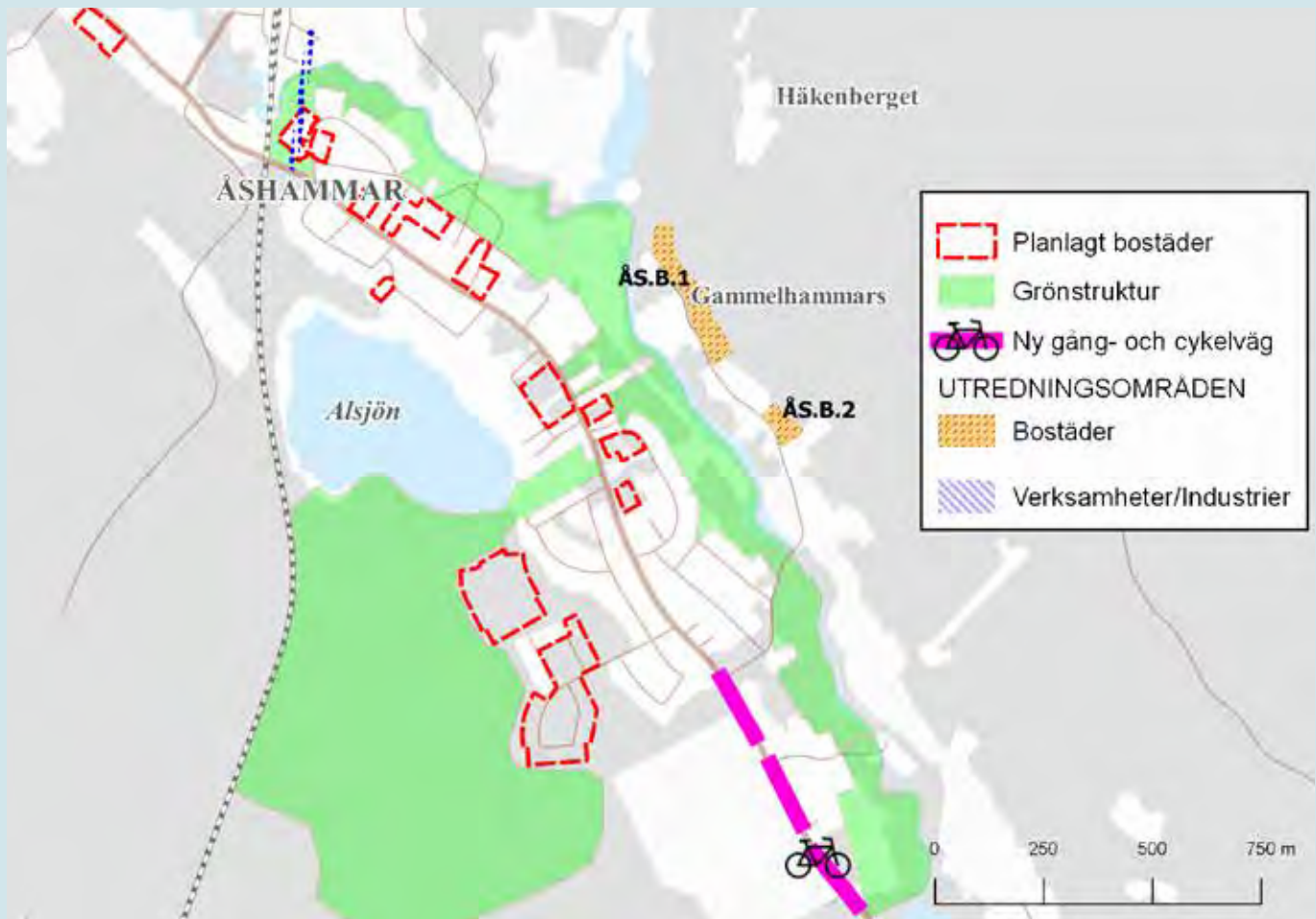
Åshammars styrkor och svagheter

Åshammars starka och svaga sidor, samt möjligheter och hot, har i ett tidigt skede av processen bakom översiktsplanen analyserats i en dialog där Ortsbefolkningen medverkat. Metoden som använts är en förenklad så kallad SWOT-analys.

De styrkor som framhölls var framför allt närhet till naturen, starkt föreningsliv, fin skolmiljö och bibliotek samt industrier som ger arbetstillfällen. De svagheter som lyftes fram var bland annat bristande service och anonymt centrum, dåliga bussförbindelser och tung trafik genom orten.

De möjligheter som lyftes fram var bland annat naturnära boende, skola och ungdomsgård för de yngre, förbättring av kommunikationer – bredband samt ny gång- och cykelväg till Kungsgården. De hot som identifierades i första hand var utflyttning, nedläggning av skola, minskad service och färre arbetstillfällen.

Framtida markanvändning i Åshammar

Bostäder (B)

I Åshammar finns elva planlagda områden för sammanlagt 122 bostäder. De flesta av dessa områden kan rymma radhus och villabebyggelse, men i centrum finns också planer för flerbostadshus. I de flesta av de planlagda områdena finns redan utbyggd infrastruktur.

På Gammelhammarvägen ges förslag till ny bebyggelse, då som komplettering till befintliga gårdar. Detta område omfattas delvis av strandskydd.

ÅS.B.1. Utredningsområde nya bostäder
Komplettering med ny småhusbebyggelse, cirka åtta tomter. Området är ett LIS-område, d.v.s. viktigt för landsbygdsutveckling, se avsnitt 4 *Landsbygdsutveckling*.

■ *Beaktande: Naturvärden, strandskydd.*

ÅS.B.2. Utredningsområde nya bostäder
Komplettering med ny småhusbebyggelse, cirka två tomter. Området är ett LIS-område, se avsnitt 4 *Landsbygdsutveckling*.

■ *Beaktande: Naturvärden, strandskydd.*

Verksamheter

Eftersom planberedskap för nyetablering av verksamheter anses vara god, föreslås inga ytterligare industriområden i Åshammar.

Trafik (Z)

En vägförening sköter driften av samtliga vägar i Åshammar.

De tunga transporter till och från industriområdet vid Bakfallsvägen har sedan 1980-talet varit ett problem. För att underlätta passagen för tunga industritransporter föreslås fortsatt utredning av en ny väganslutning som ansluter till nuvarande industriområde.

ÅS.Z.1 Utredningsområde för verksamhet, ny väg.

Gång- och cykelvägar

Mark reserveras för gång- och cykelväg Åshammar-Kungsgården.

Natur, grönstruktur och rekreation

Idrottsföreningen i Åshammar planerar att anlägga ett nytt elljusspår söder om Alsjön med start vid idrottsplatsen. Förslag på bevarad grönstruktur finns runt Alsjön och planerat elljusspår. Såväl Häkenberget och Alberget föreslås som bevarad grönstruktur. Det finns även värdefull grönstruktur längs Borrsjöån utifrån natur och rekreation. Vid framtida planläggningar bör hänsyn tas till dessa områden.

Teknisk försörjning

Ingen fjärrvärmeanläggning finns på orten i dag. Kommunen har inga planer att bygga ut fjärrvärme i Åshammar.

Bredband via fiber finns draget och driftsattes under 2017.

För dricksvattenförsörjning har Åshammar en dricksvattentäkt samt en reservvattentäkt.

Riktlinjer för Åshammar

Bostäder

- Möjliggör bostäder i attraktiva lägen.
- Tillvarata den goda planberedskapen vid nybyggnationer av bostäder

Kulturmiljö

- Värna den äldre radbystrukturen längs med åsen, det traditionella byggnadsskicket där det finns bevarat samt de äldsta delarna med missionshus och skola.

Natur, grönstruktur och rekreation

- Utveckla rekreationsområdet vid Alsjön.

Kommunikationer

- Mark reserveras för gång- och cykelväg Åshammar-Kungsgården.

Verksamheter och service

- Ny etablering av offentlig och kommersiell service hänvisas i första hand till mark som redan tagits i anspråk.
- Etablering av industri hänvisas i första hand till mark som redan tagits i anspråk.